

Yommuu waldoonni Pirootestaantii seerota hiika raajii kan William Miller irraa mormii isaanii mul'isan, isaan intallan Roomaa ta'an. Akka raajummaatti, intalli fakkii haadha isheeti. Qorumsi Pirootestaantonni seenaa Millerite keessatti kufan sun, qorumsuma fakkii bineensichaa (intala) addaan baasee fi uume ture. Achi keessatti gaanfi Pirootestaantummaa dhugaa, gaanfa Pirootestaantummaa gantummaa mormuun mul'ate. Nebukaadnezar hiika tokko gaafachaa ture; kana gochuudhaanis, karaa qajeelcha Waaqaatiin mul'ata raajota sobaa fi raajota dhugaa lamaan isaanii iyyuu uumu keessatti hirmaataa ture.

Isaan deebisanii akkana jedhan, Mootichi abboota tajaajiltoota isaatti abjuu sana haa himu; nus hiika isaa ni ibsina. Mootichi immoo deebisee akkana jedhe, Isin waanichi na irraa darbee akka ta'e argitanii, yeroo bitachuuf akka yaaltan ani dhugumaan beeka. Garuu yoo abjuu sana naaf beekumsaan hin ibsine, isin irratti murtiin tokko qofa jira; isin yeroo jijjiiramutti hamma ga'utti, sobaa fi dubbii manca'e fuula koo duratti dubbachuuf qopheessitaniirtu; kanaafuu abjuu sana naaf himaa, anis isin hiika isaa ibsuu akka dandeessan nan beeka. Daani'el 2:7-9.

Yeroo yeroo qormaataa xumuramanitti, garaagarummaan Tulluu Qarmeloos irratti fi Onkoloolessa 22, 1844tti mul'ifamee ture, boqonnaa lammaffaa kitaaba Daani'el keessattis ni agarsiifame. Fakkiiwwan raajii sadan—kan Tulluu Qarmeloos, seenaa Milleroota fi abjuu Nebukadnezar kan fakkii sanaa—keessatti xiyyeeffannaan hiika raajii sirrii irratti kan kaa'ame yoo ta'u, kunis Eliyaas, Miller fi Daani'eltiin bakka bu'ameera. Hiikni abjuu sanaa ergaa hiikni isaa banameedha; seenaa keessatti gareewwan raajota lama yommuu mul'atanitti inni ifa ta'a.

Kaaldoonni mootichaan dura deebisanii, “Dhimma mootichi gaafate nama isa mootichaaf ibsu dandeessu lafa irratti tokko illee hin jiru; kanaafis mootii, gooftaa, yookaan bulchaa, wanta akkasii falfalaa tokko irraa iyyuu, yookaan urjii ilaalee hiiku tokko irraa iyyuu, yookaan Kaaldoonii tokko irraa iyyuu gaafate hin jiru. Wanti mootichi barbaadu kun waan baay'ee ulfaataa dha; isa mooticha duratti ibsu kan danda'u namni biraa hin jiru, waaqolii qofa malee; iddoo isaanii garuu foon wajjin miti” jedhan. Kanaaf mootichi ni aare; dheekkamsi isaa baay'ee cimaa ture, ogeessota Baabilon hundumaas balleessuuf ni ajaje. Daani'el 2:10-12.

Gaara Qarmeloositti Eliyaas qormaata sana dhiheesse; qormaanni inni dhiheesses eenyutu Waaqayyo dhugaa ta'e qofa mul'isuuf utuu hin ta'in, eenyutu raajii dhugaa ta'e illee mul'isuuf ture. Daani'el boqonnaa lammaffaatti immoo, Qaldiyaanonni qormaata garaagarummaa dhugaa fi sobaa mul'ise sana adda baasu. Isaan hiikni Nebukadnezar barbaadu sun Waaqayyoon qofa irraa beekamuu akka danda'u, namaan garuu akka hin taane ibsu. Akkasumas, yeroo “mootichi waan cimaa tokko gaafata” jedhanitti, hariiroon Nebukadnezarii fi ogeeyyii isaa amantii wajjin qabu hariiroo sirrii hin taane akka ta'e komatan. Isaan mootichi, mootummaa bakka bu'u sun, naannoo amantii keessatti — naannoo isaan aangoo irratti akka beekamanitti hubatame sana keessatti — harka hin galfatin jechuun hawwu. Isaan bu'uura walitti makamuun mootummaa fi mootummaa amantii mormaa hin jiran; garuu Nebukadnezar inni mootummaa bakka bu'u sun waldaa amantii to'achuuf akka jedhu mormaa jiru. Yoo hoggantoonni amantii mootummaa irratti bulchan, hariiroo mootummaa fi amantii akkasii wajjin isaan gammadu. Qormaanni bifa bineensaa immoo bakka nuti mootummaa bara baraa keenya murteessinu dha — akkuma mul'ata abjuu bifa Nebukadnezarii — qormaata jireenyaa fi du'aa ti.

Akkasumas, ogeeyyonni ni ajjeefamaniif labsichi ba'e; isaanis Daani'elii fi hiriyoota isaa ajjeefamuuf barbaadan. Yommus Daani'el ogummaa fi yaada qajeelaadhaan Ariyook, ajajaa eegumsa mootummaa, isa ogeeyyii Baabilon ajjeesuuf ba'e sanaaf deebii kenne; innis Ariyook ajajaa mootichaatiin, "Mooticharraa labsiin akkas ariitiidhaan maaliif ba'e?" jedhee gaafate. Yommus Ariyook dhimma sana Daani'eliif beeksise. Daani'el 2:13-15.

ଯଦେବେଲେ ଦାନିଏଲ୍ ଏପରୁୟନୁତ ଅଜଣା ଥିବା ମୂର୍ତ୍ତିର ସ୍ୱପ୍ନସହ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଜୀବନ ଓ ମୃତ୍ୟୁପରିସ୍ଥିତିର ଅର୍ଥବୋଧ ବିଷୟରେ ପୂରକାଶିତ ହୁଅନ୍ତି, ସତେବେଲେ ସେ ଏକ ଶତ ରୁଆଲିଶ ହଜାରଞ୍କ ପାଇଁ ଏହି ସତ୍ତ୍ୱର ପୂରକାଶକ ଭାବେ ପୂରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି ଯେ, ସମୋନେ ତିନି-ପଦକ୍ରମୀୟ ପରୀକ୍ଷା ପୂରକ୍ରମର ଦୃଷ୍ଟୀ ଏବଂ ଦୃଶ୍ୟମାନ ପରୀକ୍ଷାର ଇତିହାସରେ ଅଛନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ଦାନିଏଲ୍ କବେଳ ସମୋନଞ୍କ ମାତ୍ର ପୂରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁନାହାନ୍ତି ଯେମାନେ ଠିକ୍ ଆହାର ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚୟନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତଣ୍ଡୁ ପୂରଥମ ପରୀକ୍ଷା ଉତ୍ତରାଣ ହୋଇଥିଲେ, ବରଂ ସେ ଏହି ମାନବ ପୂରତିନିଧିତ୍ୱକୁ ମଧ୍ୟ ପୂରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି, ଯାହାଞ୍କ ଦବେତା ବାଇବେଲୀୟ ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବାଣୀ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ଅନୁତ୍ତରୁଷ୍ଟି ଦେଇଥିଲେ।

Ijoollee afran kana ilaalchisee, Waaqayyo barumsa fi ogummaa hundumaa keessatti beekumsaa fi dandeettii isaanii kenne; Daani'elis mul'ata hundumaa fi abjuu hundumaa keessatti hubannaa qaba ture. Daani'el 1:17.

Afuriin amanamoo Ibroota afran sun qormaata nyaataa hunda darbanii turan iyyuu, Daana'el ergamaa mul'ataa fi abjuu ta'uuf filatame. Daana'el ergamaa raajii, akkuma Eliyaas, Yohaannis Cuuphaa, Yohaannis Mul'ataa, Wiiliyaam Miilar, fi Future for America'n bakka buufame, bakka bu'a. Ergamaan raajii yeroo kam iyyuu qormaata raajii irraa adda hin baafamu.

Yeroo Kiristoositti, warri dhugaa-baatummaa Yohaannis didan, Yesuusiin fayyadamuu hin dandeenye. Seena Milleraayitii keessatti, warri ergaa isa jalqabaa (kan William Milleriin bakka buufame) didan, ergaa isa lammaffaatiin fayyadamuu hin dandeenye. Seenaawwan lamaan keessatti warri amanamoon adeemsi qormaataa gara maalitti akka geessu hin hubanne. Bartoonni fannifamuu isaa arguuf didan, yeroo ifatti akka ta'u isaanii himametti illee. Milleraayitoonni abdi-cituu guddaa sana argu hin dandeenye. Daani'el immoo, yeroo Ariyook irraa haala jireenyaa fi du'aa abjuu fakkii Nebukadnezaar waliin walqabatu beeksifametti, qabiyyeen abjuu sanaa maal akka ta'e yookaan qormaanni fakkii sanaa gara maalitti akka geessu hin beekne. Wanti inni beeku qofa, inni sun dhimma jireenyaa fi du'aa ta'uu isaa ture. Kanaafuu Daani'el hiika isaa hubachuuf yeroo isa barbaachisa ture.

Achi irratti Daani'el ol seenee, mootichi yeroo akka isaaf kennu kadhate; innis hiikkaa sana mootichaatti akka beeksisuuf. Daani'el 2:16.

Daanyel imticha isa duraa irratti nyaata (mala hojii) isa nyaachuuf murteesse keessatti amantii agarsiisee ture. Kanaafis yeroo isaaf kenname; akkuma bartoonni yeroo Kiristoositti argatan sana. Yeroon bartootaaf kenname sun dheerina yeroo du'a, awwalamuu, du'aa ka'uu, fi ol-ba'iinsa isaa isa jalqabaa kan Kiristoosii dha; inni bartoota karaa Emaahus irratti wal arguun dura, ergasii immoo ammas kutaa olka'aa keessatti. Achiis dhuma yeroo sana irratti Inni Hafuura Qulqulluu isaan irratti afuufe.

Kana dubbatee kana jedhee booddee, isaan irratti hafuuree baafate; isaaniinis, "Hafuura Qulqulluu fudhadhaa" jedhe. Yohaannis 20:22.

Hisqi'eel ni raajii dubbate; lafeen du'an walitti qabaman. Ergasii Hisqi'eel ammas raajii dubbate; Hafuurri Qulqulluun qaamota haaraa uumaman irratti afuufame, isaanis akka waraana jabaa ta'anii miilla isaanii irratti dhaabbatan. Yeroo Kiristoos bartoota irratti afuufe, inni hubannaa isaanii bane.

Inni akka isaan Caaffata qulqullaa'oo hubatanitti sammuu isaanii bane. Luqaas 24:25.

Raajonni raagtonni hundinuu waa'ee dhuma addunyaa dubbatu; Daani'elis kana irraa adda miti. Yeroon inni gaafate yeroo akka inni ifa argatuu danda'u ture. Yeroon eegumsaa Millariitotaaf ture immoo, abdi kutannaa jalqabaa irraa eegalee hamma isaan yeroo turtii keessatti akka jiran, raajiiwwan Maatewos boqonnaa digdamii shanii fi Habaaquuq boqonnaa lama wajjin walitti hidhata qabuun, hubatanitti ture. Seenaa yeroo turtii keessatti argamu, seenaa Millariitotaa keessatti, yeroo ergaa ergamaa lammaffaa keessatti guutame. Daani'el boqonnaan lama seenaa isuma sana bakka bu'a; kanaafuu, gaaffiin isaa yeroo gaafachuu karaa raajiitiin yeroo turtii Millariitotaa wajjin wal sima. Kanaafis, gaaffiin Daani'el yeroo gaafachuu fi yeroo turtii Millariitotaa yeroo turtii warra dhibba afurtamii afur kuma sana bakka bu'a; kunis Adoolessa 18, 2020 jalqabe.

Gaaffiin Daani'eel suuraa abjuu Nebukadnezaar hubachuuf yeroo akka kennamu gaafate, Mul'ata boqonnaa kudha tokkoffaatti guyyoota sadii fi walakkaa ragoonni lamaan karaa irra du'anii ciisanitti fakkeeffamee dhihaata. Seenaa guyyoota sadii fi walakkaa Mul'ata boqonnaa kudha tokko keessatti, guyyoota sadii fi walakkaa jechuun mallattoo fakkeenyaatiin lafa onaa raajii bakka bu'an keessatti, sagaleen tokko ni iyya. Sagaleen namaa, inni Jajjabeessaa tiin warra boqonnaa gogaa du'e dammaqsuu fi jireenyatti deebisuuf tajaajilamu, Daani'eeliin bakka bu'ameera; isaafis mul'anni raajii waa'ee abjuun sun maal akka turee fi maal akka agarsiisu kennameera. Sagaleen lafa onaa keessatti iyyu, akkuma Daani'eeliin bakka bu'ameen, hubannaa raajii abjuu fi mul'ataa kennameefii jira. Sagaleen sun ni iyya; kanaanis ergaa Iyyi Halkan Giddugaleessaa isaaf kennamuu adda baasa; iyyichis halkan giddugaleessaatti kenname, innis dukkana bakka bu'a.

Halkan walakkaa gadi fagoo halkan walakkaatti sagaleen (Daani'el) ergaa dukkana haguugameef hubannaa argate. Ajajni sagaleedhaaf (Hisqi'el) kenname, lafee gogaa du'aniif raajii akka dubbatuudha. Inni akkas gochuun, Jajjabeessaan warra karaa irratti du'an irratti afuufamee, isaanis "jiraachifamu." Garuu jiraachifamuun sun kadhannaadhaan qofa raawwatama. Kadhannaan seenaa lafee gogaa du'anii karaa irratti ajjeefamanii sanaa deebisanii jiraachisuu keessatti mallattoo karaa tokko dha. Daani'el akka raajiiatti mallattoo karaa sana bakka sirrii mallattoon karichaa itti beekamutti ni bakka bu'a.

"Nu keessaa dhugumaan waaqeffannaa dhugaa haaromfamuun arguun, wantoota nu barbaachisan hunda keessaa isa guddaa fi ariifachiisaa dha. Kana barbaaduun hojii keenya isa jalqabaa ta'uu qaba. Eebba Gooftaa argachuuf carraaqqiin cimaa barbaachisaa dha; kunis Waaqayyo eebba Isaa nuuf kennuuf fedhii hin qabu waan ta'eef miti, garuu nuti isa fudhachuuf qophoofne waan hin ta'iniif. Abbaan keenya isa samii, warra Isa kadhatanitti Hafuura Qulqulluu Isaa kennuuf, akkuma warri lafa irraa ijoollee isaaniif kennaa gaarii kennuuf fedhan caalaa fedhii qaba. Garuu hojii keenya jechuun, cubbuu himachuu, of gadi deebisuu, qalbii jijjiirrachuu, fi kadhannaa cimaadhaan, haalota Waaqayyo eebba Isaa nuuf kennuuf waadaa gale guutuu dha. Haaromsii gaaffii kadhannaatti deebii ta'een alatti eegamuu hin qabu.

Uummanni Hafuura Qulqulluu Waaqayyoo irraa akkasitti hiyyeessa ta'ee hamma jiru keessatti, lallaba Dubbiichaa dirqisiifachuu hin danda'u; garuu yeroo humni Hafuura garaa isaanii tuqu, sana booda barsiisawwan kennaman bu'aa malee hin ta'an. Barsiisa Dubbii Waaqayyootiin qajeelfamanii, mul'achuu Hafuura Isaatiin, hubannaa sirrii hojii irra oolchuun, warri walga'ii keenya irratti argaman muuxannoo gatii guddaa qabu argatu; gara mana isaaniitti deebi'aniis, dhiibbaa fayya qabeessa ta'e geessisuuf qophaa'oo ta'u."

"Warriin durii mallattoo baatan sun kadhannaa keessatti Waaqa wajjin qabsoo gochuun maal akka ta'e, akkasumas dhangala'uu Hafuura Isaa keessatti gammaduun maal akka ta'e ni beekan turan. Garuu isaan amma iddoo hojii irraa darbuutti jiru; eenyutu immoo bakka isaanii guutuuf ol ka'aa jira? Dhaloota ol guddachaa jiru wajjin haalli isaa maal fakkaata? Isaan gara Waaqaatti mootummaa argataniiru moo? Nuti hojii mana qulqullummaa samii keessatti adeemsifamaa jiruuf dammaqeerra moo, yookaan utuu nuti dammaqnu dura humna dirqisiisaa ta'e tokko waldaa irratti akka dhufu eegaa jirraa? Waldaan guutuun haaromfamuu akka arginu abdachaa jirraa? Yeroon sun gonkumaa hin dhufu."

"Namoonni waldaa keessa jiran kanneen hin jijjiiramnee fi kadhannaa cimaa, injifannoo fidu keessatti gara tokkummaa dhugaa hin seenne jiru. Hojii kana dhuunfaatti jalqabuu qabna. Caalmaan kadhachuu qabna; dubbachuun immoo xiqqeessuu qabna. Hamminni baay'achaa jira; sabni immoo, hafuura fi humna malee bifa qofa waaqeffannaa fakkaatuun akka hin quufne barsiifamuu qaba. Yoo gara qorannaa garaa keenyaa, cubbuu keenya dhiisuu, fi amala hammeenya keenya sirreessuuf ciminaan fuulleffanne, lubbuun keenya gara faayidaa hin qabneetti ol hin kaafamtu; of irratti amanamummaa hin qabaannu; hubannoo yeroo hunda turu kan guutummaan keenya Waaqa irraa ta'uu isaa ni qabaanna." Selected Messages, book 1, 121, 122.

Daani'el nyaata filatee nyaatu irratti amantii hundeeffatee, adeemsa qorannoo mul'ataan isaaf dhiyaate keessa seene; adeemsi kunis mala nyaata isaa keessatti argisiifame sana akka fayyadamu isa gaafate: jalqabatti Waaqni isaa abjuu sana akka beeksisuu fi hiiku waadaa gale; ergasii immoo abjuu sana mootichaaf dhiyeessuu raawwate. Inni nyaata sirrii, jechuunis mala sirrii qaba ture; achiis ergaa abjuu fakkii Nebukadnezar isa guutummaatti "dukkana" keessa ture dhiyeessuudhaan amantii isaa mul'ataan agarsiisuu qaba ture. Tarkaanfiin isaa itti aanu immoo mul'ina amantii isaa ture; yeroo sanatti yeroo sabni Waaqayyoo dukkana keessa of argan foormulaa waaqayyoo hojii irra oolche.

"Dukkanni isa hamaa namoota kadhachuu dagatan marsitee qabdi. Qorumsi diinaa dhoksaan hasaasu cubbuutti isaan hawwata; kun hundinuus sababii isaanii kennaa Waaqayyoo qoppiin waaqa irraa ta'e keessatti, jechuunis kadhannaa keessatti, isaaniif kenne fayyadamuuf hin yaalaniifidha. Ilmaan dhiiraa fi intaloonni Waaqayyoo maaliif kadhachuuf duubatti jedhu? Kadhannaan furtuu harka amantii keessa jiru waan ta'eef, isa kuusaa samii, iddoo qabeenyi humna Daangaa Hin Qabne sana keessatti kuufame, banuudhaaf. Kadhannaa addaan hin cinnee fi eeggannoo cimaa malee, of eeggannoo dhabnee karaa sirrii irraa goruu keenyaaf balaa keessa jirra. Diinni yeroo hundumaa karaa gara teessoo araaraa geessu gufachiisuuf yaala; akka nuti kadhannaa ciminaa fi amantiidhaan ayyaanaa fi humna qorumsa mormuuf nu dandeessisu hin arganneef." Steps to Christ, 94.

Dammaqina qabiyyee abjuu halkan keessa Nebukadnezaar abjootee sanaatiin, Daani'el michoota isaa sadii wajjin walitti dhiyaatee kadhate.

Achiis Daani'eeli gara mana isaa dhaqee, waan sana Hanaanaya, Misha'eelii fi Azaariyaas michoota isaa ta'anitti beeksise; akka isaan waa'ee iccitii kanaa ilaalchisee Waaqa samii irraa araara kadhatan; akka Daani'eeli fi michoonni isaa ogeeyyii Baabilon warra hafan wajjin hin badneef. Sana booddee iccitiin sun mul'ata halkan keessaa keessatti Daani'eelitti mul'ifame. Ergasii Daani'eeli Waaqa samii eebbise. Daani'eeli deebisee akkana jedhe, Maqaan Waaqayyoo bara baraa hamma bara baraatti haa eebbifamu; ogummaa fi humni kan isaa ti. Inni yeroootaa fi waqtiilee in geeddara; mootota in buusa, moototas in dhaaba; ogeeyyiif ogummaa, warra hubannaa beekaniifis beekumsa in kenna; inni waanota gad fagoo fi dhokataa ta'an in mul'isa; inni waan dukkana keessa jiru in beeka, ifnis isaa wajjin in jiraata. Yaa Waaqa abbootii koo, ati ogummaa fi humna anaaf kenniteef, waan nuyi si kadhanne ammas anaaf beeksifteef, ani si galateeffadha, si jajadhes; ati amma dubbii mootichaa nuyiif beeksifteef jirta. Daani'eeli 2:17–23.

Achiis Daani'el Isa “kan dukkana keessa jiru beeku” jedhamuun badhaafame. Sochiin seera Dilbataa baasuu keessatti adeemsifamaa jiru dukkana keessatti adeemaa jira; warri nyaata waaqayyoo qofa nyaachaa jiraachuu isaanii labsan immoo bifa bineensichaa sanaa ijaaramaa jiru hubachuuf dirqama qabu; bifi sun immoo mallattoo aangoo paaphaasummaa dirqisiisuuf bu'uura amantii fi siyaasaa qopheessa.

Daani'el boqonnaa lamaaffaa keessatti seenaan ergamaa lamaaffaa keessatti seenaa Millariitotaa qofa akka ibsamu osoo hin ta'in, caalaatti kallattiidhaan inni seenaa ergamaa lamaaffaa keessatti sochii ergamaa sadaffaa ni mul'isa. Qorannoo abjuu fakkii Nebukadnezaar keessatti, qormaanni fakkii bineensichaa ni bakka bu'ama. Tarkaanfiileen raajii saba Waaqayyoo haala jireenyaa fi du'aa seera Dilbataa dhihaachaa jiruuf dammaquu isaanii keessatti, kitaabota Daani'elii fi Mul'ata keessatti baay'ee ifatti addaan baafamanii jiru.

Daani'el, ergamaa seenaa sanaa bakka ergaan jireenyaa yookaan du'aa kan abjuu fakkeenya itti gad-lakkifamu bakka bu'a. Inni nyaata hubachuu isaatiin gahee irratti dhaabata; amantiidhaanis Waaqayyoo mul'ata sana beeksisuu akka danda'u dubbata, garuu yeroo ni kadhata. Yeroon sunis yeroo turtii dha. Dhuma yeroo turtii sanaatti, waan abjuu dukkanaa'aa Nebukadnezaar keessa ture irratti beekumsi isaaf kennama; garuu sana qofa miti. Inni hubannaa abjuu fakkeenya qofa hin argatu; abjuun sunis fakkeenya bineensaa fi qormaata isaa wajjin walqabatu kan agarsiisu dha; kana malees, dhuma yeroo turtii irratti Waaqayyoon galateeffachaa jira, sababni isaas Waaqayyoo “ogeessotaaf ogummaa ni kenna, warra hubannaas beekumsa ni kenna; inni wantoota gadi fagoo fi dhokataa ni mul'isa; inni waan dukkana keessa jiru ni beeka, ifnis isa bira in jiraata.”

Daani'el asitti galata isaa haala “beekumsi dabalame” keessatti kaa'aa jira; inni boqonnaa kudha lamaaffaa keessatti “ogeeyyiin” “dabalammuu beekumsaa” akka hubatan kan ibsu, akkasumas Waaqayyoo “ogeeyyiif” “ogummaa” fi “beekumsa” akka kenneef Isa galateeffachaa jira. Inni kallattiidhaan durboota ogeeyyii wabii godhataa jira; yeroo isaa immoo yeroo turtii wajjin walqabsiisaa jira. Fakkeenya boqonnaa lamaaffaa keessatti argamu, sochii ergamaa sadaffaa keessatti raawwii guutuu fi sirrii yeroo turtii kan Maatewos digdamii shanii wajjin kallattiidhaan

